

דבר העורך

בשעה טובה, ואחרי תהליך ארוך וממושך, אני שמח להציע לחברי "האגודה הישראלית לתקשורת" ולקוראים הנאמנים של **מסגרות מדיה**, גם אלה שאינם חברי האגודה, את גיליון מספר 18.

גיליון זה לא היה עולה לרשת ללא השתתפותם ותרומתם המקצועית והמסורה של השופטים האנונימיים, המעריכים את התאמתם של המאמרים לפרסום בכתב העת. תהליך השיפוט הוא אנונימי כפול, כלומר גם לשופטים וגם לכותבים, ונעשה באופן מעמיק ויסודי ובעיקר באופן בונה ומקדם. אני מבקש להודות לשופטים על ההיענות המהירה והעניינית, על התוכן המפורט והמעשיר של הערכתם ועל העמידה בלוחות הזמנים.

גיליון זה הוא השלישי המופק ללא כל סיוע כספי. כל הפעולות הכרוכות בהוצאתו לאור, כולל עריכת הלשון וההפקה, נעשו בהתנדבות מלאה. כאן המקום להודות לד"ר עמית קמה, בשמי, בשם כל המערכת ובשם הכותבים והקוראים, על כך שהסכים להתנדב לבצע את עריכת הלשון של כתב העת ועשה עבודה מעולה, מהירה משביחה ומשפרת. על כך יעידו כל כותבי המאמרים, דו"חות המחקר וסקירות הספרים.

תודה מיוחדת שלוחה לד"ר מתן אהרוני על ההפקה המקצועית והיעילה של הגיליון. גם הוא עשה מלאכתו בהתנדבות מלאה ולאורך זמן רב. תודה שלוחה גם לחברי המערכת שתרמו רעיונות לקידום כתב העת ונענו ברצון לשיפוט ולהערכה במקרים מורכבים.

מה בגיליון:

בפרק המאמרים המקוריים, מוצעים חמישה מאמרים מתחומים שונים. מתחום הסיקור העיתונאי שני מאמרים: מאמרם של יחיאל לימור ודנה רביב הדין בשאלה מהי מידת החשיפה של חייהם הפרטיים של הפוליטיקאים המעניינת את הציבור בהשוואה למה שקורה בעולם ובישראל בעשורים האחרונים. נראה שכרגיל בישראל המדינית משתנה בפעימה אחת לפחות אחרי מה שקורה בארצות הברית, ומעתה חלה חובת זהירות מוגברת על פוליטיקאים בעניינים אינטימיים.

בענין אחר אבל עדיין בסוגיית הסיקור העיתונאי, מציע מאמרו של אזי לב-און, הבוחן את סיקור מחאת 2011 במקומונים, תובנות באשר ליחסי מרכז-פריפריה. הוא גם מציג את הדומה והשונה בסיקור המחאה בין המקומונים בפריפריה, שבהם נמצאת בטורי הדעות מידה מסוימת מעט יותר ביקורת על המחאה מאשר במקומוני המרכז.

שני מאמרים מתבוננים בנוער מהיבטים שונים. מאמרו של יובל גוז'נסקי מתמודד עם השאלות המעסיקות את ערוצי הטלוויזיה כמו גם את חוקרי הטלוויזיה וחוקרי חינוך כאחד: מהו תפקידה החינוכי של הטלוויזיה? ומהי מידת הפתיחות או השמרנות שצריך לפעול על פיה בבחירת תכנים? התכנית הנחקרת במאמר זה עוסקת בחינוך מיני ובדיון שנערך סביב שידורה והשפעותיה.

מאמרו של דורית צימנד-שיינר ותמר להב בוחן את יכולתם של בני נוער להבחין בתוכן שיווקי במדיה החדשים ומבחין בין יכולת השימוש בתכנים לבין היכולת לזהות מסרים שיווקיים סמויים ויכולת לשיפוט אתי של מסרים.

המאמר הסוגר את פרק המאמרים בגליון זה הוא מאמרו של אסנת רוט-כהן ותמר להב העוסק במדיה החדשים כמקדמי תדמיות ושיווק ובודק אותם מזווית מעניינת של קידום תיירות. הן בוחנות את השחקנים בפייסבוק בתחום תיירות הפנים ואת מידת האותנטיות של ההתייחסויות לאתרי נופש ולאיכותם.

במדור דו"חות מחקר מובאים סיכומים של שלוש עבודות דוקטורט :
עבודת הדוקטורט של אורי פז "אתיקה עיתונאית: טעות, תיקון, מניעה" בוחנת שאלה קריטיות במציאות התקשורתית בעולם הדמוקרטי ובישראל, קרי שאלת האמינות של התקשורת לנוכח המתקפות עליה. המחקר מנתח את המציאות ומציע דרכי התמודדות, שאם תאומצנה יש בהן כדי לשפר את מידת האמינות של הציבור באמצעי התקשורת המרכזיים, לכל הפחות.

עבודת הדוקטורט של ברק בר-זוהר "מוות, זיכרון ומיתוס: סיקור מות מדינאים ואנשי רוח בעיתונות העברית, 1904–1995" בוחנת כיצד סייעו העיתונאים השונים בארץ במשך למעלה מ-90 שנה לעצב זיכרון קולקטיבי והיבנו מיתוס הרואי או שנוי במחלוקת לאחר מותו של כל אחד מהמדינאים נשואי המחקר. זאת, בנוסף לדפוסי ההמשך והשינוי בנושא באותן שנים.

המשכיות ושינוי בתחום הקולנוע עומדים במרכז עבודת הדוקטורט של נוגית אלטשולר "טקסי היפוך בקולנוע העממי היידי ובקולנוע העממי הישראלי". המחקר בוחן כיצד הסרטים שנתחו משקפים תהליכים של עיצוב זהות ומציג את הרצף והדיאלוג המתקיים בין היצירה הקולנועית היידית ליצירה הקולנועית העממית שנוצרה בישראל.

במדור סקירת הספרים מובאות, כמיטב המסורת, שתי סקירות של כל אחד משני הספרים שנסקרים:

הספר שערך יואל כהן *Spiritual News: Reporting Religion Around the World*, שנסקר על ידי שמואל (סאם) ליימן-ווילציג ומתן אהרונ.

וספרו של טל מורס *The Mourning News: Reporting Violent Death in a Global Age*, שנסקר על ידי הגר להב ומוטי נייגר.

לא נותר לי אלא לברך על המוגמר ולאחל קריאה מעשירה ומהנה!

הלל נוסק